

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΑ



ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΑΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ιερα ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2008

Οἱ τελευταῖες ἐντολές τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

Κείμενα:

Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρομοῦ Καρέα

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Ἡ τελευταία ἐντολή,
Πέτρου Βαμπούλη

Σειρά:

«Ἀναβαθμοί» ἀριθμ. 9

Copyright:

Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-12-5



ΕΠΙΛΟΔΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Ἀρσενίου 12-16, 116 36 Ἄθῆναι

Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4320 • Fax: 210.923.7033

www.epilodot.gr • e-mail: info@epilodot.gr

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΑΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ἰμμηττοῦ
Δαυηήλ

Στὴν τελευταία ὁμιλία πρὸς τοὺς μαθητὲς Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς ἔδωσε τὶς τελευταῖες ἐντολές Του.

Ἐπειδὴ οἱ ἐντολὲς αὐτὲς ἀφοροῦν σ' ὅλους τοὺς μαθητὲς Του κάθε ἐποχῆς θὰ τὶς μνημονεύσουμε γιὰ τὴν πνευματικὴ κατάρτισι καὶ οἰκοδομὴ τοῦ πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

1. **Νὰ μὴ ταραζέσθε ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ διαβόλου**

Εἶπε: «Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά... μηδὲ δειλιάτω» (Ἰωάννου ιδ' 1, 27).

Ὁ Κύριος, ὡς παντογνώστης, γνώριζε ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι τὸ πάθος Του θὰ φόβιζε καὶ θὰ τάραζε τοὺς μαθητὲς Του. Γι' αὐτὸ κινούμενος ἀπὸ ἀγάπη γι' αὐτοὺς καὶ προνοώντας στοργικὰ δὲν θέλησε νὰ ἐγκαταλείψει ἀβοήθητη τὴν ψυχὴ τους στὴν ταραχὴ καὶ στὸν φόβον ποὺ θὰ προκαλοῦσε ἡ ἐπίθεσις τῶν ἐχθρῶν Του. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς



καλεῖ νὰ μὴν ταράσσονται, νὰ μὴ φοβοῦνται, νὰ μὴ δειλιοῦν. Τοὺς ἐνθαρρύνει καὶ τοὺς στηριζεῖ.

Ὁ Κύριός μας ἦταν ἀποφασισμένος γιὰ τὸ Πάθος καὶ προγνώριζε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης ποὺ θὰ διεξαγόταν, ὅτι θὰ ἦταν ὁ νικητής, ἀφοῦ ἐξήλθε «*νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ*» (Ἀποκαλύψεως στ' 2) καὶ ἀφοῦ ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου δὲν θὰ Τὸν εὔρισκε ἔνοχο σέ κάτι γιὰ νὰ Τόν ἐξουσιάσει καὶ νὰ Τὸν κυριεύσει.

Εἶπε: «*Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδὲν*» (Ἰωάννου ιδ' 30).

Ἐπρεπε ὥστόσο νὰ βοηθήσει καὶ τοὺς μαθητές Του νὰ μὴ ἀναστατωθοῦν καὶ ταλαιπωρηθοῦν ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία καὶ τὴν ἀβεβαιότητα γι' Αὐτόν, γιὰ τὸ ἔργο Του καὶ γιὰ τὴν ἀποστολή Του

Ἀπὸ αὐτὸ προκύπτει, ὅτι ὅπως ὁ Κύριος στήριξε τοὺς μαθητές Του μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἐνισχύει κάθε ἀγωνιζόμενο πιστὸ γιὰ νὰ μὴ ταράζεται ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τῆς ἁμαρτίας, ὅπως ὑπόσχεται στοὺς Ἀγγέλους (Ἐπισκόπους) τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀποκαλύψεως:

α) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου:

«*Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ*» (Ἀποκαλύψεως β' 7).

β) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σμύρνης:

«*Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἔκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου*» (Ἀποκαλύψεως β' 11)

γ) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Περγάμου:

«*Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων*» (Ἀποκαλύψεως β' 17).

δ) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θυατείρων:

«*Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου,*



δώσω αὐτῷ ἔξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾶ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντριβήσεται, ὡς καὶ γὰρ εἶληφα παρὰ τοῦ πατρὸς μου, καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωῖνόν» (Ἀποκαλύψεως β' 26-28).

ε) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σάρδεων:

«Ὁ νικῶν οὕτως περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ» (Ἀποκαλύψεως γ' 5).

στ) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Φιλαδελφείας:

«Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλήμ, ἣ καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν» (Ἀποκαλύψεως γ' 12).

ζ) Στὸν Ἄγγελο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λαοδικείας:

«Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ γὰρ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ» (Ἀποκαλύψεως γ' 21).

η) Σ' ὅλους τοὺς πιστοὺς ὑπόσχεται:

«Ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ὁ νικῶν, ἔσται αὐτῷ ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός» (Ἀποκαλύψεως κα' 6-7).

Εἶναι συγκινητικώτατοι οἱ λόγοι μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Κύριός μας βεβαίωσε τὸν Ἀπόστολο Πέτρο στο ὑπερῶο τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, ὅτι προσευχήθηκε γι' αὐτὸν γιὰ νὰ μὴ κλονισθεῖ τὴν ὥρα τοῦ πειρασμοῦ:

«Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξήτησατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σίτον· ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου» (Λουκᾶ κβ' 31-32).



Μ' αὐτὴ τὴν παρηγορία, ὅτι ὁ Κύριός μας προσεύχεται γιὰ μᾶς, ἅς μὴν ταράζεται ἢ ψυχὴ μας ἀπὸ ὅποιαδήποτε ἐπίθεσι, πειρασμὸ καὶ αἰτία, ἐφ' ὅσον μᾶς βεβαιώνει ὁ ἀψευδέστατος λόγος τοῦ Θεοῦ «ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι» (Πρὸς Ἑβραίους β' 18).

Ἐξ ἄλλου ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐκτιμᾷ ὅτι ὅσα ὑποφέρει ὁ πιστὸς γιὰ τὴν ἀρετὴ τὸν δοξάζουν:

«Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς» (Πρὸς Ρωμαίους η' 18).

«Ἄλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα Χριστὸν κερδήσω» (Πρὸς Φιλιππησίους γ' 8).



2. Ὡς δῶν τὴν εἰρήνην μου

Ἀποχαιρετώντας ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς μαθητὲς Του στὸν μυστικὸ δεῖπνο εἶπε:

«Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» (Ἰωάννου ιδ' 27).

Γι' αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνάστασί Του, ὅταν ἐμφανίστηκε στοὺς μαθητὲς Του, τοὺς εὐλόγησε λέγοντάς τους «εἰρήνην ὑμῖν» (Ἰωάννου κ' 19).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ ποιά εἰρήνη μᾶς χάρισε ὁ παθὼν καὶ ἀναστὰς Κύριός μας:

«Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγαμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγ-



μασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίση ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς» (Πρὸς Ἐφεσίους β΄ 14-17).

Κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διδασκαλία μὲ τὴν σταυρικὴ θυσία Του ὁ Κύριός μας εἰρήνευσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα, ἀφοῦ νέκρωσε τὴν αἰτία τῆς διαστάσεως, τὴν ἁμαρτία καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεταξὺ τους, ἀφοῦ καθαίρεσε τὰ ὄχυρά τῶν διαιρέσεών τους, ἥτοι, τὴν φιλαυτία, τὴν φιληδονία καὶ τὴν φιλαρχία ἀπαξιῶνοντας ὅλα τὰ πάθη, τοὺς τρόπους δηλαδὴ μὲ τοὺς ὁποῖους ἐκδηλώνεται καὶ ἐνεργεῖ ἡ πολυειδῆς καὶ πολύμορφος ἁμαρτία, ποὺ διαιρεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ διακόπτει τὴν μεταξὺ τους κοινωνία.



3. Ἐμπιστευθῆτε τὸν Θεὸ καὶ Μένα

Εἶπε «Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε» (Ἰωάννου ιδ΄ 1).

Ὁ Κύριός μας ζητεῖ ἀπὸ τοὺς μαθητές Του νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνη στὸ Θεὸ Πατέρα, στὴν ἀγάπη Του, στὴν ἀγαθότητά Του, στὴν παντοδυναμία Του, στὴν πρόνοια γιὰ τὰ δημιουργήματά Του, νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνη καὶ στὸν Ἴδιο.

Ὅσοι τὸν ἀμφισβητοῦν πάντοτε θὰ ἐπικαλοῦνται σαθρὰ ἐπιχειρήματα γιὰ νὰ διαβάλουν τὸ πρόσωπό Του καὶ τὸ ἔργο Του, γιὰ νὰ μειώσουν τὴν δόξα τῆς θείας καταγωγῆς Του, τὴν λάμπη τῆς διδασκαλίας Του, τὸ ὑπόδειγμα ζωῆς ποὺ μᾶς κατέλιπε.



Ὁ πιστὸς μέσα σ' ὅλα αὐτὰ ἀκούει τὴν φωνὴ τοῦ Κυρίου ποὺ τὸν προτρέπει καὶ τὸν στηρίζει «Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε» (Ἰωάννου ιδ' 1).



4. Μείνετε ἐνωμένοι μαζί Μου γιὰ νὰ εἶμαι ἐνωμένος μαζί σας

Εἶπε: «Μείνατε ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν» (Ἰωάννου ιε' 6).

Πολλὰ καὶ πολλοὶ ἐπιδιώκουν νὰ μᾶς χωρίσουν καὶ νὰ μᾶς ἀποξενώσουν ἀπὸ τὸν ποθητὸ καὶ ἐρασιμώτατο Νυμφίο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ψυχῆς μας τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Ἐκεῖνος μᾶς καλεῖ νὰ μὴ παρασυρθοῦμε καὶ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπ' Αὐτόν, νὰ μὴν Τὸν ἐγκαταλείψουμε, ὅπως ὅλοι ἐκεῖνοι, ποὺ ἐνῶ δέχθηκαν τὶς εὐεργεσίες Του, δὲν ἔμειναν κοντὰ Του ἢ Τὸν ἀκολουθοῦσαν γιὰ τοὺς δικούς τους λόγους ἀπὸ ἰδιοτέλεια.

Ἐπειδὴ προοιωνίζε, ὅτι οἱ μαθητὲς Του μετὰ ἀπὸ λίγο στὴ Γεθσημανῆ θὰ Τὸν ἐγκατέλιπαν, Ἐκεῖνος τοὺς καλεῖ νὰ παραμείνουν μαζί Του. Νὰ μὴ χωρισθοῦν καὶ ἀποξενωθοῦν ἀπ' Αὐτόν. Οἱ δυσκολίες θὰ ξεπεραστοῦν.

Παρὰ ταῦτα οἱ μαθητὲς Του στὰ δύσκολα ἔφυγαν ἀπὸ κοντὰ Του, ὅπως τὸ ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ὅτι «τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον» (Ματθαίου κε' 56). Ἐμεῖς;

Τὸ «μείνατε ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν» (Ἰωάννου ιε' 6) δὲν εἶναι μόνο μία συναισθηματικὴ προτροπὴ, ἀλλὰ προτροπὴ γιὰ τὴν διατήρησι μιᾶς ὑπαρκτικῆς σχέσεως ποὺ σχετίζεται μὲ τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν κατὰ τὸν λόγον Του:



«Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ» (Ἰωάννου στ´ 56).

Ὁ Κύριος ἐξηγήσῃε στοὺς μαθητὲς Του ὅτι ὁ ἴδιος παραμένει ἐνωμένος μετὸν Θεὸ Πατέρα καὶ ἐπομένως ὅσοι παραμένουν ἐνωμένοι μαζί Του εἶναι ἐνωμένοι καὶ μετὸν Θεὸ Πατέρα.

«Καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφήκε με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε» (Ἰωάννου η´ 29).

Ἐτόνισε ὅτι ἡ ἐνότητα τῶν πιστῶν μαζί Του ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴ προϋπόθεσι γιὰ τὴν θέωσί τους

«Εγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰωάννου ιε´ 5).

Στὴν ἀρχιερατικὴ προσευχὴ Του ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα μᾶς ἀποκάλυψε ὅτι μετὴν διδασκαλία καὶ τὴν διακονία Του ἐπιδιώκει τὴν ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων μετὸν Θεό, πὸν διασπάσθηκε ἀπὸ τὴν παράβασι τῆς ἐντολῆς Του. Ἡ ἐνότητα αὐτὴ ἀποδεικνύει τὴν γνησιότητα τῆς ἀποστολῆς Του.

«Ἴνα πάντες ἐν ὧσιν, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας» (Ἰωάννου ιζ´ 21).

Πρόσθεσε:

«Εγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσιν τετελειωμένοι εἰς ἐν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας» (Ἰωάννου ιζ´ 23).

Στὸν Φίλιππο πὸν τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ δεῖξει τὸν Πατέρα εἶπε:

«Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαντοῦ οὐ λαλῶ ὁ δὲ πατήρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι» (Ἰωάννου ιδ´ 10-11).



Ἐνωμένοι Πατέρας καὶ Υἱὸς θὰ κατοικήσουν ἐντὸς τῶν πιστῶν, ἐφ' ὅσον τηροῦν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

«Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν» (Ἰωάννου ιδ' 23).

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔννοια ποὺ ἀναπτύχθηκε προηγουμένως γιὰ τὴν προτροπὴ αὐτὴ τοῦ Κυρίου μας δύναται νὰ λεχθεῖ, ὅτι ἡ προτροπὴ αὐτὴ ἔχει καὶ τὴν ἐξῆς ἔννοια:

Ὁ Κύριος οὐσιαστικὰ προτρέπει τοὺς μαθητὲς Του νὰ μὴν ἐπιτρέψουν στὴν ἁμαρτία νὰ τοὺς ἀποκόψει ἀπ' Ἐκεῖνον, ἀλλὰ κι ἂν ἔχουν πτώσεις, μὲ τὴν μετάνοια νὰ συνεχίσουν νὰ παραμένουν ἐνωμένοι μαζί Του.

Τὰ πάθη μὲ τὰ ὁποῖα ἐνεργεῖται καὶ ἐκδηλώνεται ἡ πολύτροπος ἁμαρτία χωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν Θεό, ποὺ ἀπαγορεύει καὶ καταδικάζει τὴν ἁμαρτία.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἀγωνιᾷ γιὰ τοὺς μαθητὲς Του νὰ μὴν ἐπιτρέψουν στὴν ἁμαρτία νὰ τοὺς χωρίσει καὶ νὰ τοὺς ἀπομακρύνει ἀπ' Αὐτόν, ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς κατὰ τὸν λόγο Του «*Εγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ*» (Ἰωάννου ιδ' 6), ὅπως συνέβη στὴν περίπτωσι τοῦ Ἰούδα, ποὺ χωρίσθηκε καὶ χάθηκε ἔνεκα τῆς φιλαργυρίας του.

Γι' αὐτὸ ὁ Κύριός μας δέχθηκε τὸν ἀπόστολο Πέτρο, ἂν καὶ τὸν ἀρνήθηκε μὲ τὴν μετάνοια, τὸν δὲ ἀπόστολο Θωμᾶ, ἂν καὶ δὲν πίστευσε στὴν ἀνάστασί Του μὲ τὴν ὁμολογία καὶ τὴν προσκύνησι τῆς Θεότητός Του.



5. *Νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους*

Εἶπε: «*Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες*

ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάννου ιγ´ 34-35).

«Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἢ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς» (Ἰωάννου ιε´ 12).

«Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάννου ιε´ 17).

«Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς» (Ματθαίου ε´ 44).

α) Ἐπανειλημμένως ὁ Κύριος δίνει στοὺς μαθητές Του, μετὰ ἀπὸ τὴν προηγουμένη προτροπὴ Του νὰ μείνουν ἐνωμένοι μαζί Του, τὴν νέα ἐντολὴ νὰ ἔχουν οἱ μαθητές Του μεταξὺ τους ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη θὰ τοὺς ἐνώσει μεταξὺ τους καὶ μὲ τὸν Ἰδιο. Προβάλλεται ὁ Ἰδιος ὡς πρότυπο ἀγάπης «καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς» (Ἰωάννου ιγ´ 34). Μᾶς ἀγάπησε μὲ τὴν ὑψιστὴ ἀγάπη θυσιαζόμενος γιὰ μᾶς.

Εἶπε: «Μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» (Ἰωάννου ιε´ 13).

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς πληροφοροεῖ, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου γιὰ τοὺς μαθητές Του κορυφώθηκε πρὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πάσχα.

«Πρὸ δὲ τῆς ἐορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς» (Ἰωάννου ιγ´ 1).

β) Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας μετροῦται μὲ τὴν θυσία μας γιὰ αὐτούς, ὅπως πάλι ἀποδεικνύεται ἀπὸ τοὺς λόγους Του γιὰ τὸ ποια εἶναι ἡ ὑπέριστα ἀγάπη:

Εἶπε: «Μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» (Ἰωάννου ιε´ 13).

Ἀποκάλυψε μάλιστα ὅτι «διὰ τοῦτο με ὁ πατὴρ ἀγα-



πᾶ, ὅτι ἐγὼ τίθηναι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτὴν» (Ἰωάννου ι´ 17).

Μὲ στοργὴ ὁ Κύριος ζητεῖ ἀπὸ τὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα, ὅτι θέλει νὰ ἔχει μαζί Του στὴ δόξα Του καὶ τοὺς μαθητὲς Του.

«Πάτερ, οὗς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὧσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου» (Ἰωάννου ιζ´ 24).

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης τονίζει αὐτὴ τὴν ὑποχρέωσίν μας νὰ θυσιαζόμαστε γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας. «Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι» (Α' Ἰωάννου γ´ 16).

Γιὰ τὸν πιστὸ ἀγάπη σημαίνει θυσία. Χωρὶς θυσία δὲν ὑπάρχει ἀγάπη.



6. Νὰ τηρήσετε τὶς ἐντολές Μου

Εἶπε: «Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε» (Ἰωάννου ιδ´ 15).

«Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μέναιτε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολὰς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τητήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμῇ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς» (Ἰωάννου ιε´ 9-10, 12).

Ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καθορίζει καὶ ἀποδεικνύει ἂν ἀγαπᾶμε τὸν Θεὸ κατὰ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

«Ὁ ἔχων τὰς ἐντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός



ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν» (Ἰωάννου ιδ΄ 21).

«Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ’ αὐτῷ ποιήσομεν» (Ἰωάννου ιδ΄ 23).

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης τονίζει σχετικῶς:

«Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶν» (Α΄ Ἰωάννου ε΄ 3).

«Ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν» (Α΄ Ἰωάννου β΄ 4).

Γιὰ νὰ τηρήσουμε τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ πολλές φορὲς στὴ ζωὴ μας χρειάζεται νὰ παλαίψουμε, νὰ πονέσουμε, νὰ συντριβοῦμε ἀπὸ τὴν δύναμι μὲ τὴν ὁποία μᾶς πολεμεῖ καὶ μᾶς ἐμποδίζει ἡ ἁμαρτία.

Σ’ αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, ποὺ εἶναι συχνὲς καὶ καθημερινές, χρειάζεται νὰ δίνουμε ἀπαντήσεις ὡς αὐτὴ ποὺ ἔδωσε ὁ Κύριος στὸν Πέτρο, ὅταν τοῦ συνέστησε νὰ ἀποφύγει νὰ μεταβεῖ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ λυπηθεῖ τὸν ἑαυτὸ Του καὶ νὰ προφυλαχθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιβουλή τῶν ἐχθρῶν Του. Οὐσιαστικὰ τοῦ συνιστοῦσε νὰ μὴ ὑπακούσει στὸ θέλημα τοῦ Ἐπουρανίου Θεοῦ καὶ Πατέρα.

Ὁ Κύριός μας «στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ ᾧ Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων» (Ματθαίου ιστ΄ 23).

Ἀργότερα διευκρίνησε μὲ σαφήνεια:

«Ἵμεῖς φίλοι μου ἔστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν» (Ἰωάννου ιε΄ 14).



7. **Θὰ Ζήσετε**

Εἶπε: «Ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε» (Ἰωάννου ιδ´ 19).

Μέσα στὴν ζοφερότητα τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου ὁ Κύριός μας ποὺ εἶναι κύριος καὶ ἐξουσιαστής τῆς ζωῆς καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀθανασίας δήλωσε:

«*Εγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ*» (Ἰωάννου ια´ 25) καὶ ὑπόσχεται στοὺς μαθητές Του καὶ «*ὑμεῖς ζήσεσθε*».

Στὴν ἀρχιερατικὴ προσευχὴ Του ὁ Κύριός μας ἀπευθύνεται στὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα, ἀναφέροντας τὸν σκοπὸ τῆς ἀποστολῆς Του στὸν κόσμο, ὅτι εἶναι νὰ δώσει τὴν ζωὴ στοὺς μαθητές Του σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ ποὺ ἔλαβε:

«*Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐν τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον*» (Ἰωάννου ιζ´ 2).

Διακηρύττει καὶ βεβαιώνει γιὰ τὸν σκοπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του:

«*Εγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν*» (Ἰωάννου ι´ 10).



8. **Θὰ μέ ἴητε πάλι**

Εἶπε: «*Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα*» (Ἰωάννου ιστ´ 16).

Ὁ Κύριός μας ὑπόσχεται στοὺς μαθητές Του, ὅτι μετὰ ἀπὸ ἓνα σύντομο χωρισμὸ θὰ Τὸν ἰδοῦν ἀναστημένο καὶ θὰ παραμείνει γιὰ πάντα μαζί τους:

«*Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν*



καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα» (Ἰωάννου 1στ' 16).

«Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθαίου κη' 20).

Γι' αὐτὸ τὸ θέμα ὁ Κύριός μας εἶχε ἓνα ἐνδιαφέροντα διάλογο μὲ τοὺς μαθητὲς Του τὸ βράδυ ἐκεῖνο στὸ ὑπερῶο τοῦ μυστικοῦ δείπνου.

α) «Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστὶ τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐστὶν ὃ λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνησετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδὲν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. Ἔως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψετε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾗ πεπληρωμένη» (Ἰωάννου 1στ' 17-24).

Ὁ Κύριός μας στὸ διάλογο αὐτὸ διευκρίνησε ὅτι ἡ χαρὰ τῶν μαθητῶν Του θὰ προέλθει ἀπὸ τὴν ἀνάστασί Του καὶ τὴν ἐμφάνισί Του σ' αὐτούς, ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα ποὺ θὰ ἐκδηλωθεῖ μὲ τὴν ἱκανοποίησι τῶν αἰτημάτων τους.



β) «Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης Κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ’ αὐτῷ ποιήσομεν» (Ἰωάννου ιδ’ 22-23).

Ὁ Κύριος στὸν ἀπόστολο Ἰούδα ὑπαινίσσεται τὴν μυστικὴ ἔνωση τῶν πιστῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τῶν ἐφετῶν τὸ ἀκρότατον.

Ἡ ὑπόσχεσις ποὺ δόθηκε πρὸς ὅλους τοὺς πιστοὺς ποὺ τὸν ἀγαποῦν καὶ θὰ τηροῦν τὶς ἐντολές Του εἶναι, ὅτι θὰ τὸν ἰδοῦν ἀναστημένο καὶ ἔνδοξο:

«Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτὸν» (Ἰωάννου ιδ’ 21).

Γι’ αὐτὴ τὴν μακαρία ἐμπειρία καὶ τὸ ἔνθεο πάθος μαρτύρησαν οἱ μάρτυρες καὶ ἀγωνίσθησαν φυλάσσοντες «ὁδοὺς σκληρὰς» (Ψαλμοῦ ιστ’ (ιζ’) 16,4) οἱ ὅσιοι πατέρες μας.



9. *Θὰ cās γεμίσω με τὴν χαρὰ μου*

Εἶπε: «Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἢ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνη καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῆῃ» (Ἰωάννου ιε’ 21).

Προαναγγέλλοντας ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς στοὺς μαθητές Του, ὅτι θὰ λυπηθοῦν γιὰ τὸν φρικτὸ θάνατό Του, συγχρόνως τοὺς ὑποσχέθηκε, ὅτι θὰ τοὺς δώσει καὶ χαρὰ μετὰ τὴν ἐπανεμφάνισί Του σ’ αὐτοὺς μετὰ τὴν ἔγερσί Του ἀπὸ τοὺς νεκρούς.



Εἶπε: «Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὀψομαι ὑμᾶς καὶ χαρῆσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν» (Ἰωάννου 1στ' 22).

Αὐτὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μὲ τὴν μαρτυρία του, ὅτι «ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον» (Ἰωάννου κ' 20), ὅταν ἐφανίσθηκε ζωντανὸς σ' αὐτοὺς μετὰ τὴν ἀνάστασί Του.

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν πλανημένη ἀντίληψι, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπειλεῖ τὴν ζωὴ τους καὶ θέλει νὰ τοὺς στερήσει τὴν χαρὰ, γι' αὐτὸ μένουν μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, ἀπὸ τὴν πίστι, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Μὲ τὴν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου μας ὅμως βεβαιωνόμαστε, ὅτι τὴν χαρὰ ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ παθὼν καὶ ἀναστὰς Κύριός μας, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὴν ἀφαιρέσει.

Εἶναι ἡ χαρὰ τῆς σωτηρίας μας, τῆς ἀπολυτροσέως μας, τῆς κοινωνίας μας μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα καὶ τῆς συμμετοχῆς μας στὴν αἰώνια ζωὴ Του.



10. **Νὰ εἶδε ταπεινοὶ καὶ νὰ διακονῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο**

Εἶπε: «Εἰ οὖν ἐγὼ ἐνῖψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. Ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε» (Ἰωάννου 1γ' 14-15).

Ἡ διακονία στοὺς ἀδελφοὺς εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς ταπεινώσεώς μας. Τὸ μεγαλεῖο τοῦ μαθητοῦ καθορίσθηκε ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ μὲ τὴν σαφέστατη δὴλωσί Του:



«Ὅς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος. Ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος» (Ματθαίου κ' 26-27).

«Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντιπολλῶν» (Μάρκου ι' 42-45).

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Κύριός μας «ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέξωσεν ἑαυτόν. Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεξωσμένος» (Ἰωάννου ιγ' 4-5).

Αὐτὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ Κυρίου μας ἦταν ἐνέργεια ταπεινώσεως, ὅπως καὶ ὄλο τὸ μυστήριό τῆς θείας οἰκονομίας, γιὰ νὰ μᾶς διδάξῃ νὰ διακονοῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ὅπως ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ μυστήριό τῆς σαρκώσεώς Του ταπεινώθηκε ἀπὸ ἀγάπη περιορίσας τὴν δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς θεότητός Του «ἐκένωσε ἑαυτὸν μορφῆν δούλου λαβών» (Πρὸς Φιλιππησίους β' 7) γιὰ νὰ μᾶς σώσει, ἔτσι καὶ μεῖς πρέπει νὰ Τὸν μιμούμεθα στὴ διακονία τῶν ἀδελφῶν μας.

Γι' αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος προβάλλει τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό παράδειγμα ταπεινώσεως, ὥστε καὶ μεῖς νὰ Τὸν μιμηθοῦμε ἀποκτώντας φρόνημα ταπεινώσεως:

«Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφῆν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος » (Πρὸς Φιλιππησίους β' 5-7).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ποὺ καθορίζει στὸν μαθητὴ του ἀπόστολο Τιμόθεο τίς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἔνταξι στὴν



τάξι τῶν χηρῶν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀναφέρει: «εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων ... ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρομένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδοόχησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε» (Πρὸς Τιμόθεον Α΄ ε΄ 8-10).

Διαπιστώνουμε ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων προϋποθέσεων ἀναφέρει καὶ τὸ «εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν».



11. **Νὰ συγχωρῆτε ὄσους καὶ ἀδικοῦν**

Εἶπε: «Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς» (Ματθαίου ε΄ 44).

Ἐπραξε: «Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι» (Λουκᾶ κγ΄ 34).

Ὁ Κύριός μας ποὺ δίδαξε «Ἐὰν γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ἐὰν δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν» (Ματθαίου στ΄ 14-15) ἐπιβεβαίωσε στὴν πράξι τὴν ἀρετὴ τῆς συγγνώμης καὶ ἀνοχῆς μας πρὸς τοὺς ἄλλους.

Περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ Κύριός μας εἶχε μιὰ ἐνδιαφέρουσα συνομιλία μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο, ποὺ Τὸν ρώτησε πόσο ἀνεκτικοὶ ὀφείλουμε νὰ εἴμαστε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ποὺ μᾶς βλάπτουν, μᾶς ἐπιτίθενται, μᾶς ἀδικοῦν, μᾶς ζημιώνουν μὲ κάθε τρόπο:



«Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἐπτάκις; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἐπτά» (Ματθαίου ιη' 21-22).

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Κυρίου μας εἶναι, ὅτι ἡ ἐντολή Του ὀρίζει ἀπεριορίστως νὰ συγχωροῦμε καὶ νὰ ἀνεχόμαστε τοὺς ἀδελφούς μας.

Αὐτὸ τὸ ἥθος ποὺ δίδαξε ὁ Κύριός μας ἐκφράζεται στίς συμβουλές τοῦ ἀποστόλου Παύλου, μὲ τίς ὁποῖες καθοδηγεῖ τοὺς πιστοὺς, πῶς νὰ ἀντιμετωπίζουσι τίς ἐχθρικές ἐπιθέσεις ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους τους:

«Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. Προνοοῦμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ γέγραπται γάρ· ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν» (Πρὸς Ῥωμαίους ιβ' 17-21).



12. Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν

Στὸ ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλήμ ὁ Κύριος κατὰ τὸν μυστικὸ δειπνο ἐτέλεσε τὴν πρώτη θεία λειτουργία καὶ μετέδωσε μὲ τὰ πανάχραντα χέρια Του τὸ ἅγιο Σῶμα Του καὶ τὸ Τίμιο Αἷμα Του προτρέποντας τοὺς μαθητὲς Του: «τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» (Λουκᾶ κβ' 19).

Οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι μαρτυροῦν αὐτὴ τὴν παράδοσι καταγράφοντας καὶ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.



«Λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γὰρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν» (Ματθαίου κστ' 26-28).

«Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον εὐλόγησας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπε· Λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ» (Μάρκου ιδ' 22-25).

«Καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκε αὐτοῖς λέγων· Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον» (Λουκᾶ κβ' 19-20).

«Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μού ἐστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὅσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὡστε ὡς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν,



καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πι-
νέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθί-
ει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦ-
το ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοὶ καὶ κοιμῶνται
ἱκανοί. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα·
κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν
τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν» (Πρὸς Κορινθίους Α΄ ια΄ 23-32).

Στὴν θεία Λειτουργία μᾶς προσφέρεται ὁ Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ γιὰ νὰ ἐνωθοῦμε μυστικὰ μαζί Του τρώγοντας τὸ
Σῶμα Του καὶ πίνοντας τὸ Αἷμα Του:

α) Ἐνωνόμαστε μαζί Του κατὰ τὸν λόγο Του: «ὁ τρώ-
γων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα ἐν ἐμοὶ μένει,
καγὼ ἐν αὐτῷ» (Ἰωάννου στ΄ 56).

β) Ἔχουμε ζωὴ αἰώνιο κατὰ τὸν λόγο Του: «ὁ τρώγων
μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον»
(Ἰωάννου στ΄ 54).

γ) Λαμβάνουμε ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν μας κατὰ τὸν
λόγο Του: «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ
αἶμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκ-
χυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν» (Ματθαίου κστ΄ 28).



13. Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες

Μετὰ τὴν ἀνάστασί Του κάλεσε τοὺς μαθητὲς Του νὰ
γίνουν μάρτυρές Του.

Εἶπε: «Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες» (Πράξεων α΄ 8).

Τοὺς ἀπέστειλε νὰ μαρτυρήσουν καὶ νὰ βεβαιώσουν
τοὺς ἀνθρώπους γιὰ ὅσα εἶδαν καὶ ἄκουσαν, κυρίως γιὰ τὸ
ἔργο Του, τὴν διδασκαλία Του, τὸν σταυρικὸ θάνατό Του,
τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασί Του, τὴν ἔνδοξι ἀνάληψί Του καὶ



νά καλέσουν τοὺς ἀνθρώπους νά Τὸν δεχθοῦν ὡς Θεὸ Λυτρωτὴ καὶ Σωτῆρα τους.

Γι' αὐτὸ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μαρτυρεῖ: «*Ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας*» (Ἰωάννου α' 14).

«*Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόσαμεν, ὃ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς, καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν*» (Α' Ἰωάννου α' 1).

Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«*Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλῆρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς*» (Πρὸς Κολοσσαεῖς β' 9).

Καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος:

«*Ὁὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος*» (Β' Πέτρου α' 16).



Μὲ τὸ πάθος Του ὁ Κύριός μας ἐπισφράγισε τὴν διδασκαλία Του καὶ ἡ Ἐκκλησία μᾶς τὴν ὑπενθυμίζει καθὼς ἐορτάζουμε τὸ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τὴν σωτηρία μας Πάθος τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ πίστη ὀρθὴ κοσμημένη μὲ τὶς ἀρετὲς καὶ τηρῶντες τὶς ἐντολές Του.



